

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף לו of בבא מציעא
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachos of
אמר לשנים גזלתי לאחד מכם מנה
ואיני יודע איזה מכם

If a person admitted to two people, I stole a מנה from one
of you, but I don't know from whom;

OR

אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה
ואיני יודע איזה הוא

I accepted to guard a מנה from one of your fathers, but I
don't know from whom;

נותן לזה מנה ולזה מנה
שהודה מפי עצמו

He must pay a מנה to each person.

A

אמר לשנים
גזלתי לאחד מכם מנה
ואיני יודע איזה מכם

אביו של אחד מכם
הפקיד לי מנה
ואיני יודע איזה הוא

נותן לזה מנה ולזה מנה
שהודה מפי עצמו

B

As the Gemara explains we generally say
אוקי ממונא בחזקת מריה

The גזלן and שומר are the מוחזק; he has the money in his
possession; while the owner in question is the מוציא; he
wants to take the money; and,

המוציא מחבירו עליו הראיה
However, this is a case of
בא לצאת ידי שמים

The owner did not make any claims, but they seek to
fulfill their moral obligation to pay the true owner.

Therefore, the גזלן must pay because
דעבד איסורא

He committed a transgression

And the שומר must pay because

הוה ליה למידק

He should have noted who the owner was.

B

אוקי ממונא בחזקת מריה

המוציא מחבירו
עליו הראיה

בא לצאת ידי שמים

C However, in a case of דקא תבעי ליה
 The owner did make a claim to the גזלן;
 רבי טרפון says
 מניח גזילה ביניהם ומסתלק
 He provides them with one payment, and he is absolved of
 his obligation, because we say
 אוקי ממונא בחזקת מריה
 Therefore, Bais Din cannot compel the גזלן to pay twice,
 but he does have a moral obligation to pay.

While רבי עקיבא rules
 לא זו דרך מוציאנו מידי עבירה
 עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד
 He is not absolved of his obligation until he pays each
 person, because this was
 ברי ושמא
 The owner made a ברי טענת ברי, certain claim, while the גזלן
 was uncertain, for which we say
 ברי ושמא ברי עדיף
 The certain claim is stronger than the uncertain claim.

The Machlokes רבנן and רבי יוסי regarding
 מנה שלישי
 If two people entrusted the same person with different
 amounts of money, and they are now disputing who gave
 him the larger sum, it is a מחלוקת whether only the
 disputed portion, or all of the money, remains by the
 guardian until someone confesses or the true owner is
 otherwise determined.

C

◆

דקא תבעי ליה

רבי טרפון רבי עקיבא

מניח גזילה לא זו דרך מוציאנו

ביניהם מידי עבירה

ומסתלק עד שישלם גזילה

לכל אחד ואחד

◆

ברי ושמא – ברי עדיף

◆

מנה שלישי

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

אמר לשנים גולתי לאחד מכם מנה ואיני יודע איזה מכם

If a person admitted to two people, I stole a מנה from one of you, but I don't know from whom;

OR

אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואיני יודע איזה הוא

I accepted to guard a מנה from one of your fathers, but I don't know from whom;

נותן לזה מנה ולזה מנה שהודה מפי עצמו

He must pay a מנה to each person. And the Gemara will explain.

The Mishnah continues;

שנים שהפקידו אצל אחד זה מנה וזה מאתים

If two people entrusted the same person with some money, one with 100 זוז and the other with 200 זוז;

זה אומר שלי מאתים וזה אומר שלי מאתים

Now, both claim that the 200 זוז is theirs.

The רבנן rule

נותן לזה מנה ולזה מנה

והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו

The נפקד gives each 100 זוז, which are certainly his, and the disputed 100 זוז remain with a third party until its true owner is determined.

However, רבי יוסי counters

א"כ מה הפסיד הרמאי

If so, the deceitful party has no incentive to admit to the truth; he has nothing to lose? Therefore, he rules

אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו

The entire sum of 300 זוז remains with a third party. Thus, the deceitful party has an incentive to admit to the truth, so that he does not lose his principal.

1

משנה

אמר לשנים גולתי לאחד מכם מנה ואיני יודע איזה מכם

If a person admitted to two people, I stole a מנה from one of you, but I don't know from whom;

OR

אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואיני יודע איזה הוא

I accepted to guard a מנה from one of your fathers, but I don't know from whom;

נותן לזה מנה ולזה מנה

שהודה מפי עצמו

He must pay a מנה to each person.

שנים שהפקידו אצל אחד זה מנה וזה מאתים

If two people entrusted the same person with some money, one with 100 זוז and the other with 200 זוז;

זה אומר שלי מאתים

וזה אומר שלי מאתים

Now, both claim that the 200 זוז is theirs.

רבי יוסי

נותן לזה מנה ולזה מנה אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו

The entire sum of 300 זוז remains with a third party. Thus, the deceitful party has an incentive to admit to the truth, so that he does not lose his principal.

רבנן

נותן לזה מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו

The נפקד gives each 100 זוז which are certainly his, and the disputed 100 זוז remain with a third party until its true owner is determined.

רבי יוסי

א"כ מה הפסיד הרמאי

If so, the deceitful party has no incentive to admit to the truth; he has nothing to lose?

2 Similarly,
 וכן שני כלים אחד יפה מנה ואחד יפה אלף זוז
 If two people entrusted the same person with their utensil,
 one worth 100 זוז and the other worth 1000 זוז;
 זה אומר יפה שלי
 וזה אומר יפה שלי
 Now, both claim that the larger utensil is theirs.
 The רבנן rule as before
 נותן את הקטן לאחד מהן
 ומתוך הגדול נותן דמי קטן לשני
 והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו
 The smaller utensil is given to one מפקיד, and the larger
 utensil is broken or sold, and from it a portion equivalent
 to the smaller utensil is given to the other מפקיד, and the
 remainder of the larger utensil remains with a third party
 until its true owner is determined.
 Here too, רבי יוסי counters
 א"כ מה הפסיד הרמאי
 Therefore, he rules as before
 אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו
 Both utensils remain with a third party. Thus, the deceitful
 party has an incentive to admit to the truth, so that he does
 not lose his principal.

2

וכן שני כלים
אחד יפה מנה - ואחד יפה אלף זוז
If two people entrusted the same person with their utensil,
one worth 100 זוז and the other worth 1000 זוז;
זה אומר יפה שלי - וזה אומר יפה שלי
Now, both claim that the larger utensil is theirs.

רבנן
נותן את הקטן לאחד מהן
ומתוך הגדול נותן דמי קטן לשני
והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו

The smaller utensil is given to one מפקיד,
and the larger utensil is broken or sold,
and from it a portion equivalent to the smaller utensil
is given to the other מפקיד,
and the remainder of the larger utensil remains
with a third party until its true owner
is determined.

רבי יוסי
א"כ מה הפסיד הרמאי
Therefore, he rules as before
אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו
Both utensils remain with a third party.
Thus, the deceitful party has an incentive to admit the truth,
so that he does not lose his principal.

3 The Gemara proceeds to explain the Mishnah's three Halachos:

1.

In the first case

אמר לשנים גולתי לאחד מכם מנה

נותן לזה מנה ולזה מנה

The גולן must pay each person the full amount, even though we generally say

אוקי ממונא בחזקת מריה

And the גולן is the מוחזק; he has the money in his possession; while the owner in question is the מוציא; he wants to take the money; and,

המוציא מתבירו עליו הראיה

However, this is a case of

בא לצאת ידי שמים

The owner did not make any claims. The גולן seeks to fulfill his moral obligation to pay the true owner; and here the גולן has a moral obligation, because

דעבד איסורא

The גולן committed a transgression.

While the Braisa that discusses the same scenario refers to

דקא תבעי ליה

The owner did make a claim.

אוקי רבי טרפון

מניח גזילה ביניהם ומסתלק

He provides them with one payment, and he is absolved of his obligation, because we say

אוקי ממונא בחזקת מריה

Therefore, Bais Din cannot compel the גולן to pay twice, but he does have a moral obligation to pay.

While רבי עקיבא rules

לא זו דרך מוציאנו מידי עבירה

עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד

He is not absolved of his obligation until he pays each person, because this is a case of

ברי ושמא

The owner made a ברי, a certain claim, while the גולן was uncertain, for which we say

ברי ושמא ברי עדיף

The certain claim is stronger than the uncertain claim; and therefore we do not say

אוקי ממונא בחזקת מריה

However, רבי עקיבא would agree to רבי טרפון in a case of

שמא ושמא

Both, the owner and גולן were uncertain, in which we do say

אוקי ממונא בחזקת מריה

Bais Din cannot compel the גולן to pay twice, but he does have a moral obligation to pay.

3

The Gemara explains these three Halachos. . .

1

אמר לשנים גולתי לאחד מכם מנה
נותן לזה מנה ולזה מנה

The גולן must pay each person the full amount, even though we generally say

אוקי ממונא בחזקת מריה

And the גולן is the מוחזק; while the owner in question is the מוציא - he wants to take the money; and,

המוציא מתבירו עליו הראיה

However, this is a case of

בא לצאת ידי שמים

The owner did not make any claims.

The גולן seeks to fulfill his moral obligation to pay the true owner; and here the גולן has a moral obligation, because

דעבד איסורא

The גולן committed a transgression.

While a Braisa that discusses the same scenario refers to

דקא תבעי ליה

The owner did make a claim.

רבי עקיבא

לא זו דרך מוציאנו
מידי עבירה
עד שישלם גזילה
לכל אחד ואחד

He is not absolved
until he pays each person,
because this is a case of

ברי ושמא

for which we say

ברי ושמא ברי עדיף
and therefore we do not say
אוקי ממונא בחזקת מריה

רבי טרפון

מניח גזילה ביניהם
ומסתלק

He provides them with one
payment, and he is absolved
of his obligation,
because we say

אוקי ממונא בחזקת מריה

Therefore, Bais Din cannot
compel the גולן to pay twice,
but he does have a moral
obligation to pay.

*רבי עקיבא would agree to רבי טרפון in a case of
שמא ושמא*

Both, the owner and גולן were uncertain, in which we do say

אוקי ממונא בחזקת מריה

*Bais Din cannot compel the גולן to pay twice,
but he does have a moral obligation to pay.*

4

2.

In the second case;
אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה
נותן לזה מנה ולזה מנה

The שומר must pay each person the full amount, even
though we generally say
אוקי ממונא בחזקת מריה

However, this is a case of
בא לצאת ידי שמים

And here the שומר has a moral obligation, because
נעשה כמי שהפקידו לו בשני כריכות
דהוה ליה למידק

It was only ONE person who gave the שומר his item, and
the שומר should have remembered the owner as he would
when two people separately gave him their money in
different pouches.

4

2

אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה
נותן לזה מנה ולזה מנה

The שומר must pay each person the full amount,
even though we generally say

אוקי ממונא בחזקת מריה

However, this is a case of

בא לצאת ידי שמים

And here the שומר has a moral obligation, because

נעשה כמי שהפקידו לו בשני כריכות
דהוה ליה למידק

It was only ONE person who gave the שומר his item,
and the שומר should have remembered the owner as he
would when two people separately gave him their money
in different pouches.

5

3.

In the third case;

שנים שהפקידו אצל אחד

זה מנה וזה מאתים

The רבנן rule

נותן לזה מנה ולזה מנה

והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו

The שומר does not pay each person the full amount, because

אוקי ממונא בחזקת מריה

And here the שומר does not have a moral obligation to pay, because

לא עבד איסורא

The שומר did not commit any transgressions.

AND

נעשה כמי שהפקידו לו בכרך אחד

דלא הוה ליה למידק

It was TWO people who gave their money to the שומר simultaneously and the שומר did not need to remember the

owner, as when two people give him their money in the

same pouch, because the שומר says to them

אנת גופייכו לא קפדיתו אהדדי

אנא קפידנא

If you two trusted each other in giving me your items

together, then I certainly did not need to check which item

belongs to whom.

The Gemara explains however regarding the case of

שנים שהפקידו אצל רועה

If TWO people entrusted a shepherd with their animals,

one person gave two animals, and the other gave only one

animal, and then both claim that they gave two animals,

these are considered as שתי כריכות even if they were given

simultaneously because the animals are distinctive, and

therefore the Halachah depends as follows:

הפקידו שלא מדעתו

If the two people put the animals in the shepherd's pen

without his knowledge, and he could not note what

belongs to whom;

מניח רועה ביניהן ומסתלק

The shepherd provides them with one payment of all

three animals, and he is absolved of his obligation.

הפקידו מדעתו

If the two people gave their animals to the shepherd with

his knowledge, he must pay two animals to each person,

because

בשני כריכות

הוה ליה למידק

He should have noted what belong to whom.

5

3

שנים שהפקידו אצל אחד
זה מנה וזה מאתים

רבנן

נותן לזה מנה ולזה מנה

והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו

The שומר does not pay each person the full amount, because

אוקי ממונא בחזקת מריה

And here the שומר does not have a moral obligation to pay, because

לא עבד איסורא

The שומר did not commit any transgressions.

AND

נעשה כמי שהפקידו לו בכרך אחד
דלא הוה ליה למידק

It was TWO people

who gave their money to the שומר simultaneously and the שומר did not need to remember the owner,

as when two people give him their money in the same pouch, because the שומר says to them

אנת גופייכו לא קפדיתו אהדדי

אנא קפידנא

If you two trusted each other to give me your items together, then I certainly did not need to check which item belongs to whom.

The Gemara explains however regarding the case of

שנים שהפקידו אצל רועה

If TWO people entrusted a shepherd with their animals, one person gave two animals, and the other gave one,

and then both claim that they gave two animals,

these are considered as שתי כריכות

הפקידו מדעתו

If they gave their animals to the shepherd with his knowledge, he must pay two animals to each person, because

בשני כריכות
הוה ליה למידק

He should have noted what belong to whom.

הפקידו שלא מדעתו

If the two people put the animals in the shepherd's pen without his knowledge, and he could not note what belongs to whom;

מניח רועה ביניהן ומסתלק

The shepherd provides one payment of all three animals, and he is then absolved.